

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 532
van **FILIP BRUSSELMANS**
datum: 26 maart 2021

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Suïdecijfers - Evolutie

In Vlaanderen liggen de suïdecijfers traditioneel hoog. Echter, door de psychologische problematiek die de COVID-19-maatregelen met zich meebrengen en de nog niet onderzochte impact daarvan, valt het te vrezen dat de cijfers het afgelopen jaar nog hoger dan anders liggen.

Uit het antwoord op een schriftelijke vraag (nr. 47 van 14 oktober 2020 van Katrien Schryvers) blijkt dat de suïdecijfers van 2018 nog niet bekend waren in oktober 2020, wegens de werkdruk die de pandemie met zich meebrengt voor de bevoegde administratie.

Bijna een half jaar later hoop ik dat er nu toch al meer cijfers bekend zijn.

1. Kan de minister de cijfers meedelen met betrekking tot het aantal suïcides en suïcidepogingen in Vlaanderen voor 2018, 2019 en 2020?
2. Welke evoluties ziet de minister? Wat is zijn algemene beschouwing daarover?
3. Zijn er bijzondere verschillen te merken inzake:
 - a) geslacht;
 - b) regio;
 - c) leeftijd?
4. Welke initiatieven acht de minister nodig?

ANTWOORD

op vraag nr. 532 van 26 maart 2021

van **FILIP BRUSSELMANS**

1. De **suïdecijfers** voor 2018, gebaseerd op de overlijdenscertificaten die worden geregistreerd door het Agentschap Zorg en Gezondheid, worden dit voorjaar vrijgegeven. De sterftcijfers voor 2019 en 2020 zijn nog niet beschikbaar.

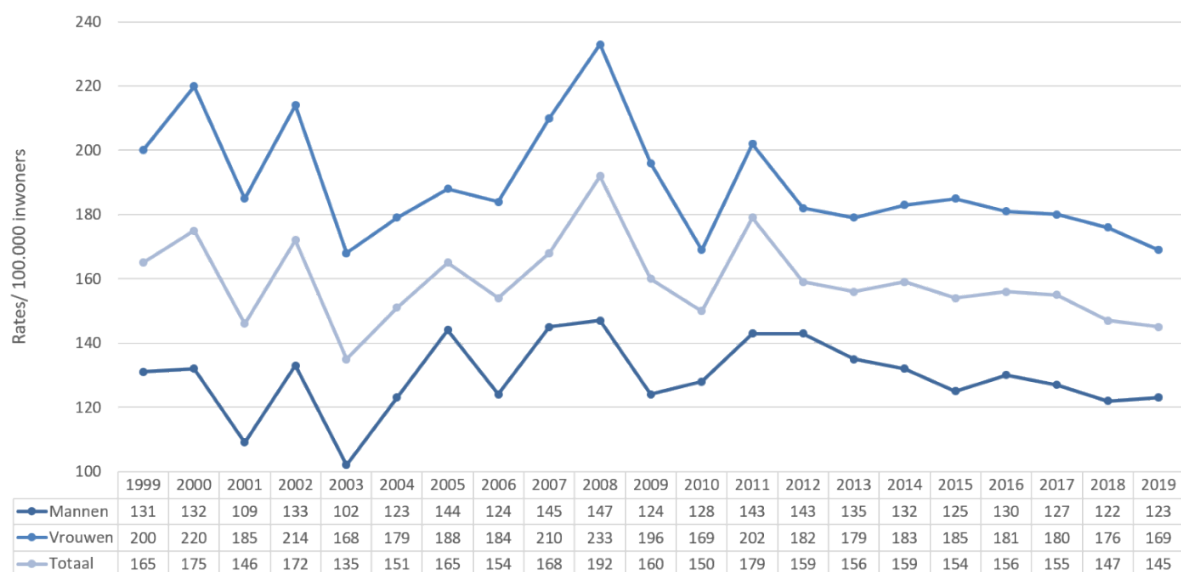
Onze partnerorganisatie het Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie (VLESP) is de voorbije maanden op zoek gegaan naar betrouwbare data die een zicht kunnen geven op de evolutie van suïcide en suïcidepogingen ten gevolge van corona in **2020**. Vanuit de Eenheid voor Zelfmoordonderzoek, welke de gegevens van suïcidepogingen registreert in samenwerking met Vlaamse ziekenhuizen, zijn al data voorhanden voor het volledige jaar 2020 van 13 ziekenhuizen. Daarnaast heeft de Federale Politie haar gegevens over suïcide en suïcidepogingen voor de 1ste helft van 2020 gedeeld met VLESP. Deze voorlopige gegevens kunnen teruggevonden worden in de bijlage. Belangrijke opmerking hierbij is dat deze gegevens met voorzichtigheid moeten geïnterpreteerd worden. Het gaat immers om nog niet volledige cijfers.

Voor wat de **suïcidepogingen** betreft, zijn de volledige gegevens voor 2019 hieronder terug te vinden (Bron: Eenheid voor Zelfmoordonderzoek, UGent). Figuur 1 toont de cijfers voor de suïcidepogingen in Vlaanderen van 2019, en ook de evolutie van de person-based rates in Vlaanderen van 1999 t.e.m. 2019. **Person-based rate** staat voor het aantal personen dat een suïcidepoging ondernam per 100.000 inwoners.

Het gemiddelde van de totale person-based rates gedurende de voorbije 21 registratiejaren, bedraagt 160 op 100.000 inwoners. De gemiddelde person-based rate voor vrouwen (190/100.000) ligt significant hoger dan deze voor mannen (130/100.000). Vrouwen werden over de jaren heen significant vaker aangemeld op de spoedafdeling na een suïcidepoging dan mannen.

Wanneer de totale person-based rate van 2019 (145/100.000) vergeleken wordt met die van 2018, blijkt dat er een kleine niet significante daling is van 1%. De person-based rate van 2019 voor vrouwen (169/100.000) kent een niet significante daling van 4% ten opzichte van 2018. Voor mannen is de person-based rate (123/100.000) niet significant gestegen met 1%.

Figuur 1: Person-based rate-evolutie van suïcidepogingen per 100.000 inwoners in Vlaanderen, volgens geslacht, 1999-2019.

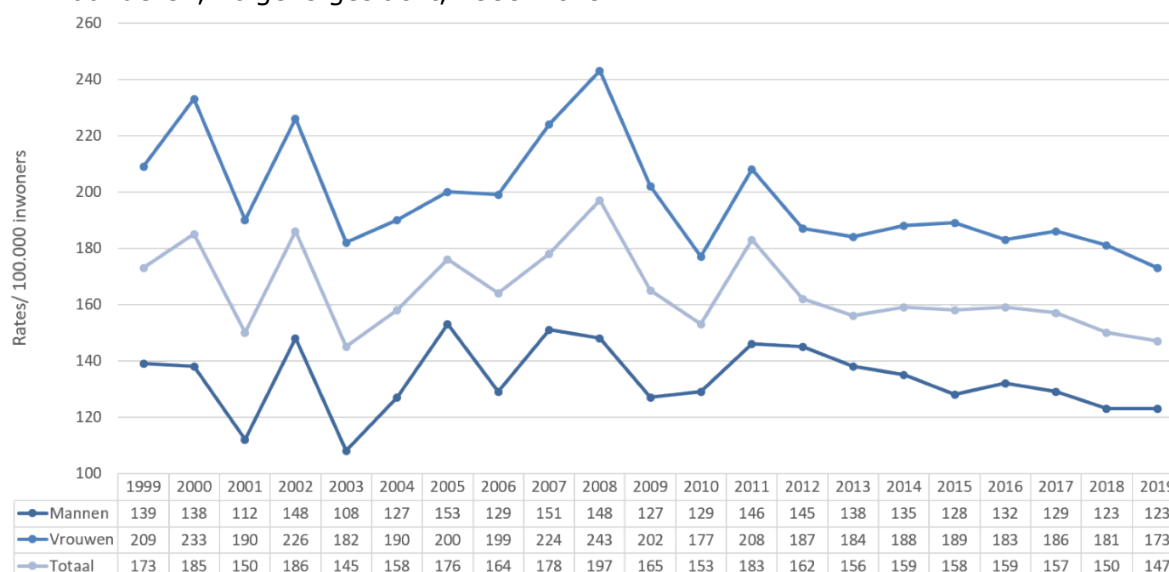


Bron: Eenheid voor Zelfmoordonderzoek, UGent

Er zijn personen die binnen het jaar meerdere suïcidepogingen ondernemen en hiervoor meer dan één keer worden aangemeld bij een spoeddienst. Daarom wordt er bij de registratie van suïcidepogingen een onderscheid gemaakt tussen person-based rates en event-based rates. **Event-based rates** staat voor het aantal suïcidepogingen per 100.000 inwoners.

Figuur 2 toont aan dat de event-based rates quasi dezelfde evolutie volgen als de person-based rates. De gemiddelde event based-rate voor Vlaanderen, berekend over de laatste 21 jaar, bedraagt 164/100.000 inwoners. Het verschil tussen de gemiddelde event-based rate voor vrouwen (197/100.000) en mannen (134/100.000) is iets meer uitgesproken dan het man/vrouw verschil van de person-based rates. Dit zou erop kunnen wijzen dat vrouwen een suïcidepoging vaker herhalen dan de mannen. De schatting voor 2019 komt overeen met ongeveer 9.745 pogingen in Vlaanderen verdeeld over het jaar, wat neerkomt op ongeveer 27 suïcidepogingen per dag.

Figuur 2: Event-based rate-evolutie van suïcidepogingen per 100.000 inwoners in Vlaanderen, volgens geslacht, 1999-2019.



Bron: Eenheid voor Zelfmoordonderzoek, UGent

Geslacht

Uit de data van de registratie van de suïcidepogingen, blijkt dat in 2019 meer vrouwen (62.5%) dan mannen (37.5%) een suïcidepoging ondernamen. Bij 22 registraties werd het geslacht niet ingevuld. De huidige vrouw-man ratio bedraagt 1.7:1 en wordt in onderstaande tabel 7 vergeleken met de geslachtsratio's van de voorgaande jaren.

Tabel 7: Overzicht vrouw-man ratio 1999-2019

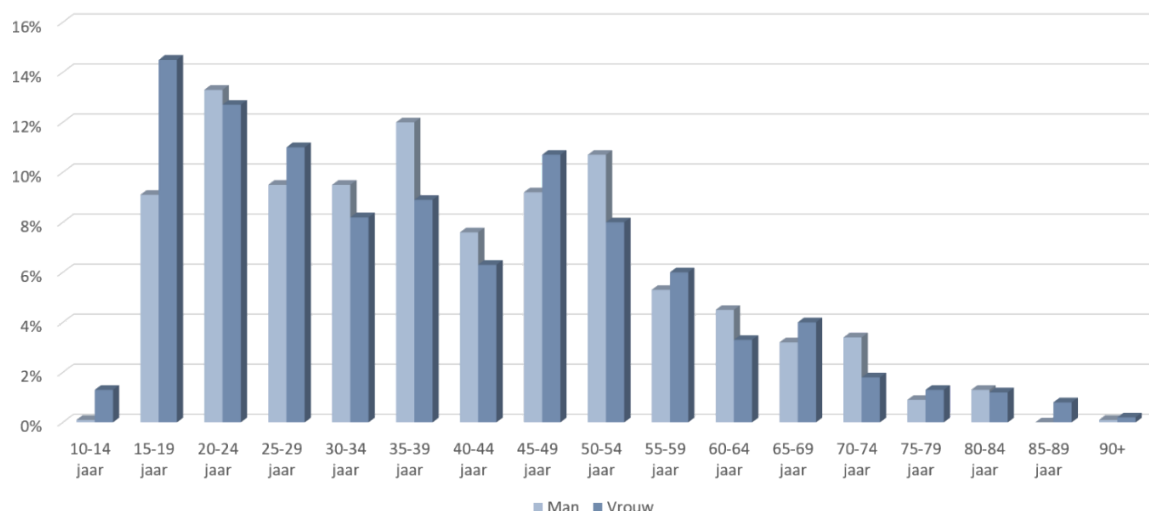
	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18	'19
V/M - ratio	1.4	1.5	1.6	1.6	1.8	1.6	1.2	1.6	1.4	1.6	1.5	1.5	1.6	1.5	1.6	1.7	1.7	1.6	1.6	1.6	1.7

Bron: Eenheid voor Zelfmoordonderzoek, UGent

Leeftijd

In figuur 4 wordt per leeftijdscategorie het aantal personen weergegeven dat één of meerdere suïcidepogingen ondernam in 2019. Het hoogst absolute aantal suïcidepogers kan teruggevonden worden in de leeftijdscategorie 15-19 jaar, 20-24 jaar, 25-29 jaar en 45-49 jaar. Voor de vrouwen kan het hoogst aantal pogers teruggevonden worden in de leeftijdsgroep van 15-19 jaar en in de leeftijdsgroep 20-24 jaar. Bij mannen bevinden de meeste pogers zich onder de 20-24 jarigen en onder de 35-39 jarigen. Dit resultaat dient met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden, aangezien het hierbij gaat om absolute aantallen en niet om rates, waardoor er geen rekening wordt gehouden met de proportionele verdeling van de leeftijdsgroepen in de totale Vlaamse bevolking.

Figuur 4: Leeftijdverdeling van suïcidepogers volgens geslacht 2019

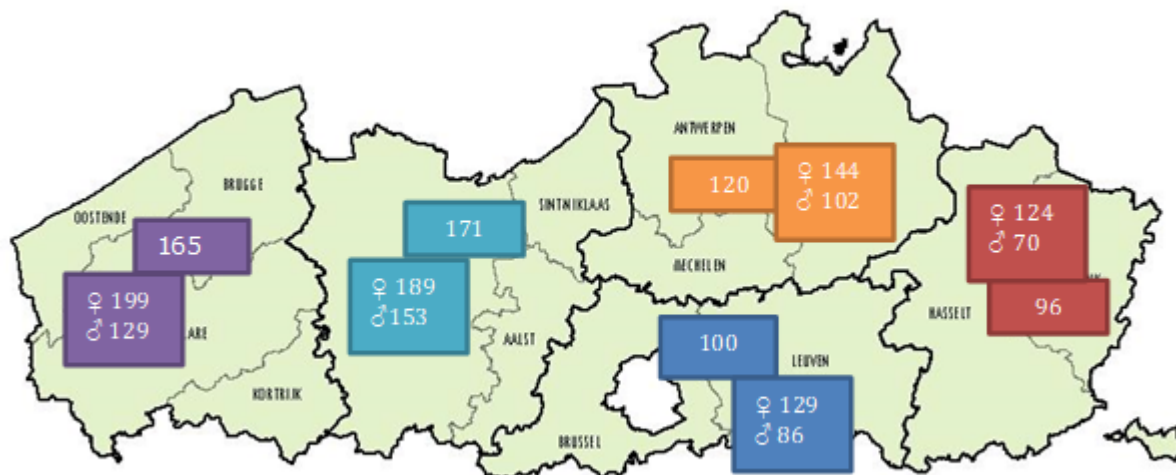


Bron: Eenheid voor Zelfmoordonderzoek, UGent

Regionale verschillen

Voor de **suïcidepogingen** van 2019 zijn er regionale verschillen in het voorkomen van suïcidepogingen. Figuur 3 geeft een geografisch overzicht van de **event-based rates** per provincie in Vlaanderen. In vier provincies was er een niet-significante daling in de event-based rate van 2019 ten opzichte van 2018: West-Vlaanderen daling van 7.3%, in Antwerpen van 2.4%, in Limburg van 3% en in Vlaams-Brabant van 21.9%. Enkel in de provincie Oost-Vlaanderen was er een niet-significante stijging van 2.4%. De event-based rate in West-Vlaanderen (178) en Oost-Vlaanderen (171) zijn significant hoger dan die in Antwerpen (120), Vlaams-Brabant (100) en Limburg (96). Het verschil tussen de mannen en vrouwen is significant in alle Vlaamse provincies. In Oost- en West-Vlaanderen zijn de cijfers voor suïcidepogingen duidelijk hoger dan in Limburg, Antwerpen en Vlaams-Brabant. Deze verschillen zien we reeds langere tijd, waardoor sprake is van een duidelijke trend in Vlaanderen.

Figuur 3: Overzicht van geografische event-based rate distributie per provincie (per 100.000 inwoners), 2019 (Bron: Eenheid voor Zelfmoordonderzoek, Universiteit Gent.)



Alle informatie over de suïcidepogingen in 2019 is terug te vinden in het rapport 'De epidemiologie van suïcidepogingen in Vlaanderen' van de Eenheid voor Zelfmoordonderzoek via deze link:

<https://www.eenheidzelfmoordonderzoek.be/pdf/16112020-080321-Jaarverslag%20Su%C3%AFcidepogingen%20Vlaanderen%202019.pdf>.

- De cijfers voor suïcide en suïcidepogingen liggen traditioneel hoog in Vlaanderen. Wanneer de evolutie over langere termijn wordt bekeken, zien we wel een positieve tendens. Voor suïcides als dusdanig geregistreerd is er een daling van ongeveer 26% (van 2000 t.e.m. 2017). Voor suïcidepogingen is er een daling van 20% (tussen 2000 en 2019). In vergelijking met evoluties in andere landen, waar vooral stijgingen zijn waargenomen, kan deze dalende trend in Vlaanderen als voorzichtig positief worden beschouwd. Het is een indicatie dat preventie werkt. (Nederland: suïcidecijfers tussen 2008 en 2017 met 40% gestegen; UK: in 2018 en 2019 hoogste cijfers sinds 2000; VS stijging van 37,8% tussen 2000-2018).

Er zijn echter nog elke dag 3 mensen in Vlaanderen die uit het leven stappen en 27 suïcidepogingen. Dit zijn hoge cijfers. Ook de impact van corona kan op langere termijn vermoedelijk een negatief effect hebben op de suïcidecijfers. Suïcidepreventie blijft hoog op de agenda staan.

- Zie antwoord vraag 1
- Aan de partnerorganisatie VLESP is gevraagd om het 3^{de} Vlaams Actieplan Suïcidepreventie voor te bereiden. VLESP is hier sinds januari 2021 volop mee aan de slag gegaan, in samenwerking met andere partners en organisaties uit verschillende settings. De Gezondheidsconferentie Suïcidepreventie staat gepland op 19 november 2021, waar de nieuwe gezondheidsdoelstelling en het voorstel van het 3^{de} Vlaams Actieplan Suïcidepreventie gepresenteerd wordt.

BIJLAGE

[Cijfers suïcide en suïcidepogingen 2020](#)